

James

¹ Murrinh kanhi ngay ngarntilil-ka murrinh nanki-nu kardu. Murrinh-ka ngay-ka James-wa. Yile neki-ka Pule ngala ngay i Pule Jesus Christ deyida wanku. Murrinh kanhi ngurdannarrathuk-ka kardu ngarra Yile neki nukunu narnam-ya da pana ngangka-re-ya. Kardu-ka ngarra namam narnam nanki-yu? Berengunh narnam?

Murrinh Thathpi Yile Neki Nukunu Numan-abathnu Nuru

²⁻³ Bere kardu darrikardu ngay, murrinh kangu nubingayepupnu. Murrinh ngurdinarrayithnu-ka murrinh kardu-re puddunanthalhapnu puru kardu ngarra manawa murrinh numabathnu thathpirr nuru ngarra murrinh Yile neki wangu-yu. Kardu-ka da mange wiye purunarranu i pumanarrarithuknu thathpirr parni ngurradhath i da-ka tetemanthay warda pubunarrapaknu nhini-yu. Mu nanki-ka the-wa numabath nhini-yu murrinh ngarra Yile neki da matha numabath thathpirr nuru-yu i nukunu da matha nuddunayemitnu thathpirr nuru-yu. Mu kardu-ka mere nukun nunnuwinhat da ngarra tetemanthay nhini thangunu-yu i ngana deyida Yile neki-ka mere nukun deyida nunnuwinhatninthu. Mu murrinh ngarra nukunu da matha numabathnu thathpirr nuru i nhini nukunu-ka mananlurruthnu warda purru nhini-yu i le da matha warda narninu.

⁴ Kardu-ka da tetemanthay da matha pubunar-rapaknu nhini-yu. Mu murrinh ngarra Yile neki da matha numanabath thathpirr nuru i nud-dunayemitu thathpirr nuru-yu. Mu murrinh ngarra nukunu-ka mere narnimapart murrinh-yu i mere nukun narnipart ngarra Yile neki-yu. Mu puy da matha wangu numayitnu thathpirr nuru murrinh ngarra nukunu-yu. I nhini nanki-ka kardu thathpirr warda narninu nhini-yu. I ngana deyida the numamabathnu ngarra mange Yile neki thangunu i nhini-ka murrinh warda numanabathnu nuru nhini-yu.

⁵ Mu mere ngatha the numabathnu da mange ngarra Yile neki wangu, nhini-ka nadharrpu warda nukunu nhini-yu i nukunu-ka pananpinhingkayithnu warda da mange ngarra nukunu wangu-yu. I nhini nanki-ka pelpith patha warda nurunu. Yile neki-ka marda manganna-nart dim mange ngarra nukunu panaramutnu-yu, i marda deyida manganpunart dim mange ngarra nukunu parramutnu-yu kardu ngarra wurnangat warda ngatha-yu. Nukunu-ka mere kanankamit, wurda. ⁶ I ngarra nanki-re Yile neki nadharrpunu mange ngarra nukunu wangu-ka, nhini-ka murrinh da matha numabathnu mange nhini ngarra pananpinhingkayithnu-yu. Mu mere numenu nukun mange nanki-yu, “Aa, Yile neki-ka panganpinhingkayithnu kama i wurda kama.” Nhini-ka manangka mange-wa nhini-yu, wurda. Mu murrinh nginipunh nhini ngatha niyemanu nuru-ka nhini mukmuk nanki-ka nginipunh kura ngurntinh mani-wa. Kura ngurntinh-ka kanhi-re wurran i nhini-ka pan-

terda wurran wirrurr-te da numi deyida wangu nawa. Yu, kardu nhini ngarra mere murrinh thathpirr mabath kurru ngarra Yile neki panamutnu pawinhingkayithnu, kardu nhini-ka nginipunh kura ngurntinh mani-wa mammath wurran-yu. I nukunu bemkarnirn wurran-ka pangu wangu i kanhi-re nhini-wa bemkarnirn wurran nukunu-yu.

7-8 Da ngamere ngathayida-ka nukunu nhini-ka marda manganart wurran mange ngarra Yile neki-yu i da ngamere deyida-ka da ngarra mange nukunu da matha marda mart-yu. Nukunu-ka kardu bere matha wangu murrinh mengkar-nudha wurrini i kardu mukmuk perrkenku mebaththa wurrini. I nhini-ka Yile neki mere warda dedhart ngarra nukunu warda danidharrpu-yu.

Kardu Ngamere Nanhthi Terert Panthin Parnam i Kardu Ngamere Nanhthi Ngamere Panthin Parnam

9 Bere kardu ngamere-ka nanhthi mirrkat terert panthin parnam i kardu ngamere deyida-ka nanhthi mirrkat kunungingki panthin parnam. Bere kardu pana ngarra nanhthi mirrkat kunungingki panthin-ka nhini kardu-ka le da matha karni, nhini kardu-ka wakal ngarra Yile neki nukunu-wa nhini-yu.

10-11 I kardu pana ngarra nanhthi mirrkat terert panthin-ka Yile neki-ka dampunpin-hingkayith wardarra kardu nhini-yu nanhthi mirrkat-ka mere thathpirr pule ngala ngarra kardu nhini-yu. Mu Yile neki da matha ku Pule ngala thathpirr pigunu-yu i nhini kardu-ka le da

matha karni nhini-yu. I wakal Yile neki nukunu deyida wanku-yu.

Bere kardu pana ngarra Yile neki mere kurdunayemit-ka mu nanhthi mirrkat terert nukunu da matha wurdamnayemit wurran-ka, nhini nanhthi mirrkat-ka ku pule ngala nukunu da matha nhini-yu. I nukunu-ka kardu bere matha wangu benthengkarnirn wurran ngarra nanhthi mirrkat nukunu-yu. I nhini nukunu-ka kardu bere matha wangu bangammardarart wurran nanhthi mirrkat-yu. Mu nukunu-ka nginipunh mi purripuluwa da matha mani pangarntuy wurran ngarra da puth wangu-ya. I mi nhini pangarntuy thangunu-ka damkawarnta warda pirrim i lelunh warda pirrim. Mu nhini thangunu-ka mi-ka demkawath warda nanhthi ngunga-re thangunu-yu i mi-ka demlarrin warda nhini-yu. I mange-ka nginipunh nhini deyida mani kardu nhini-yu pupupnu ngarra nukunu-re benthengkarnirn wurran-yu i bangammardarart wurran nanhthi mirrkat-yu.

Yile Neki Mere Ngarrar Manantullul Da Mange Wiye-nu

12 Kardu-ka da mange wiye purunarranu i pumanarrarithuknu thathpirr parni ngurradhath i da-ka tetemanthay warda pubunarrapaknu nhini-yu. Mu murrinh ngarra Yile neki da matha numanabath thathpirr nuru i nukunu da matha nuddunayemitnu thathpirr nuru-yu. I murrinh ngarra nukunu-ka mere narnimapart murrinh-yu i mere narnipart nukun ngarra Yile

neki-yu. Mu da puy da matha wangu numayitnu thathpirr nuru murrinh ngarra nukunu-yu i nhini-ka bere matha wangu narnibirnunu ngarra nukunu da kangkarl wangu-yu, nhini-ka kardu le-wa narni nanki nhini-yu. I nanki-ka kardu wakal Yile neki nukun-wa nhini-yu. I da puy da matha wangu numayitnu nuru murrinh ngarra nukunu-yu i nhini panarramutnu narnibirnunu ngarra nukunu da mathawa da kangkarl wangu-yu da bere matha wangu-yu. Nhini-wa murrinh thathpi Yile neki mamyu ngarra kardu nukunu marda pumanganart pumpan-yu. I murrinh nukunu-ka murrinh thathpirr-wa nhini-yu.

¹³ Bere ngarra nanki-re pumanarrarithuknu puru i da mange wiye pumanantullulnu puruka nhini nanki-ka mere niyema nukun murrinh kanhi-yu, “Yile neki-ka mamngirullul wurran.” Nga, pirda-wa nhini-yu. Mere niyema nukun nuru thathpi nhini-yu. Yile neki-ka mere ngarra nukun manantullul nanki-yu da ngarra mange wiye wangu-yu, i ngarra kardu wurnangat warda ngatha mere ngarra nukun mantullul-yu, wurda. Mu nukunu-ka patha da matha i mange ngarra nukunu wangu-ka patha da matha nhini-yu. I mere nangkal marullul ngarra kardu-yu.

¹⁴ Mu murrinh thathpirr-ka nanki nimin-wa numemnurullul numpan mange nanki da matha ngarra da mange wiye marda numanganart thangunu kathu numemnurullul numpan nhini-yu. ¹⁵ I nhini thangunu-ka mange wiye warda numammath numpan nhini-yu. I ngarra kardure da mange patha kanipart-ka i da mange

wiye mabathnu purru-ka i puy da matha wangu
 mange wiye pamanu purru-ka nhini ngarra
 pupupnu-re kardu nhini-ka meninthardarrarrnu
 warda Yile neki-yu kardu nhini-yu.

¹⁶ Mu nga, kardu darrikardu ngay. Murrinh kanhi-ka murrinh thathpirr-wa. Yile neki-ka mere ngarra nukun manantullul nanki-yu da ngarra wiye wangu-yu. Nanki-ka the-wa numabathnu nhini-yu. ¹⁷ Mu Yile neki-ka nanhthi patha da matha nanhthi wurnangat warda ngatha dannhemutmutngime wurran. Nanhthi wiye-ka mere ngarra nukun kanhemut, mu nanhthi patha patha da matha dannhemutmutngime wurran ngarra nukunu thangunu kathu-yu, nukunu pana-ya ngarra nanhthi ngunga, merrk i pilinh mampatha.

Nga, nanhthi wul nganaka bere matha wangu wurdammathkath wurran nanhthi ngunga thangunu-yu nawa. Mu Yile neki-ka mere kurdumathkath kurru nginipunh nanhthi wul neki mani-yu. Mu nukunu-ka kardu bere matha dim-yu i nanhthi patha patha da matha dannhemutmutngime wurran.

¹⁸ I nukunu dannhemutngime-ka murrinh thathpi ngarra nukunu da matha. I nekingime-ka wakal nukunu-wa nhini-ka murrinh ngarra nukunu weyida thumamnabathngime thurran nhini-yu. I murrinh ngarra nukunu-ka murrinh da thathpirr nhini-yu. Kardu nekingime kanhi da matha wakal nukunu-yu. Nukunu mannhiwathangime-ka kardu thimpunkuwewalngime ku kanhi kurran-yu. Nginipunh nhini mani thimpunkuwewalngime

mannhiwathangime nekingime-yu. Nekingime-ka wakal nukunu da matha i nhini da matha marda merttha wurrini-yu nukunu-yu da marrare kathu-yu. I murrinh-wa thathpirr kanhi-yu.

Murrinh Thathpi Yile Neki Nukunu Nubinayepup Nuru i Murrinh Ngarra Mamnarra Niye-manu Nuru

¹⁹ Bere kardu darrikardu ngay the numabathnu kanhi-yu. Bere murrinh ngarra kardu thangunu nubirrayepup ngala da matha. Mu nuddurrayithnu kunungingki da matha. I mere kenanmardarurr nukun, mu thawath da matha narni.

²⁰ Mu nanki ngatha penanmardarurrnu-ka nhini-ka mange mere Yile neki nukunu nhini-yu. Nukunu mere marda mart kurru mange pana ngarra demnanmardarurr-yu, mu mange ngarra nukunu-ka patha da matha nhini-yu. ²¹ I narni-part da-nu-matha da wiye terert ngarra nan-thin narnam i murrinh numanabathnu thathpirr nuru murrinh ngarra Yile neki-yu murrinh ngarra dannhemutngime-ya. I kunungingki da matha nubuynupak i da mange ngarra nukunu da matha nariwaknu nuru i nhini-ka da bere matha wangu narninu da nakurlnu ngarra da nukunu wangu-yu.

²²⁻²³ Nga. Nubinayepup nuru murrinh ngarra Yile neki nukunu i nhini-ka patha-wa nhini-yu. I ngana deyida wangu murrinh ngarra mamnarra-ka mange thathpirr warda niyemanu

nuru nhini-yu. Mu murrinh ngatha nubim-nayewup numpan i murrinh ngarra mamnarra-ka mange nhini mere niyema-ka nhini nankika nerremnukthuk-wa numpan nhini-yu. I nanki-ka nginipunh kardu pana mani ngarra nanhthi klath ngadha bemnungkardu-ya.²⁴ I bere nungardurr warda i pamnuyekum warda ngarra kamarl nukunu-yu. I mange nginipunh nhini mani-ya panthekum nukunu-ya i nankika nuyenthekum warda murrinh thathpi ngarra Yile neki-yu.

²⁵ Nga. Yile neki mam-ka mange ngarra wiye da matha narnipartnu warda-yu i nud-dunayemitnu nuru ngarra nukunu-yu, i nhini-ka mange wiye ngarra numammath numpan-ka pirrananmaputhnu warda nhini-yu. Nhini-wa murrinh thathpi nukunu-yu i murrinh nukunu-ka murrinh-wa thathpirr nhini-yu. Bere kardu nangkal ngatha murrinh ngarra nukunu binayewupnu thathpirr purru i mere kuyekum murrinh ngarra nukunu i murrinh ngarra mamna-ka mange thathpirr mam wurran-ka, kardu nhini-ka kardu le patha da matha paninu nhini-yu. I nhini Yile neki-ka mamanpinu purru da ngarra mange nukunu pariwaknu purru-yu i mange patha mananu purru ngarra kardu nhini-yu.

²⁶ Nga. Kardu nangkal ngatha murrinh kama kanhi mani-ya, “Ngay-ka ngarntiwak-wa ngurran mange ngarra Yile neki nukunu-yu.” Mu kardu nhini murrinh wiye kanamkut kanam i murrinh mampunnarrithak wurran ngarra kardu, nukunu nhini-ka kardu demnukthuk-wa

kanam i mere thathpirr kariwak kurru mange ngarra Yile neki wangu-yu.

²⁷ Mu mange thathpirr ngarra Yile neki-ka kanhi-wa. Nanki-ka numannarna-wa nuru kardu pana ngarra pumampirrarithuk pumpanya i da tetemanthay pubangarnurt pumpanya nginipunh kardu mekmunurr mani-ya i kardu mamay pana manangka yileyile i kalekale. Kardu-ka nginipunh nhini mani-wa numannanu nuru-yu. I ngana deyida mere nallerr nukun kardu pana ngarra da mange wiye pumammath parnam-yu. Mu narninpart-wa kardu nhini-yu i mange wiye-ka mere numabath nuru. Nhini-wa mange Yile neki nukunu-yu. I mange ngarra marda mangannanart dim nankinu mange niyemanu nuru-yu.

2

Kardu Wurnangat Warda Ngatha Marda Numanartnu Nuru

¹ Bere, kardu darrikardu ngay. Nanki-ka murrinh numamnabath numpan murrinh thathpi nukunu ngarra Jesus Christ-yu. Nukunu Jesus-ka Pule ngala thathpirr-wa i nukunu-ka patha thathpirr. I nanki-ka wakal Yile neki nukunu-wa. Nhini-ka mere ngatha nankukatninthu nuru kardu numi numi nhini ngatha. Kardu numi ngatha marda numanganart numpan kunungingki-ya i kardu numi ngatha marda deyida numanganart numpan ngala-ya, nhini-ka mange mere Yile neki nukunu nhini-yu.

² Nga. Da nginipunh kanhi mani-ya. Kardu narnardi murrinh church-ya. I kardu nugarn

wurrnidha wunku nanhthi kaligu patha banardidha wurrini i nanhthi ring patha wanku banamardidha wurrini i wunku ku mani ngala mebaththa wurrini. I kardu nugarn numi deyida wurrnidha kathu wunku nanhthi kaligu murntak banardidha wurrini i nukunu-ka ku manika mananhthi-wa wurrnidha.³⁻⁴ I murrinh kanhi niyemana-ya ngarra kardu pana nanhthi kaligu patha i mani ngala, “Ya kagu. Thaniwup kanhi da ngarra patha.” I ngana deyida kanhi niyemana-ya ngarra kardu pana nanhthi kaligu murntak-ya i ku mani mananhthi-ya, “Ya. Kuguk mup. Nga. Thirranu pangu wangu kama, mu thaniwup kanhi kama.”

Murrinh nhini mani numarrunintha-ka nhini-ka narrampunkukatninthda numi numi deyida kardu perrkenku nhini-yu nawa. I nanki-ka niranganpunkungkanintha i kardu numi ngala nubanpak i kardu numi pepe nubanpak. Nhini-wa da mange wiye-wa nubenayengkarnirntha nunni-yu i mere mange Yile neki nukunu nhini-yu.

⁵⁻⁶ Bere nga. Kardu darrikardu ngay nubingayepup deyida kathu. Kardu pana ngarra kaligu murntak i ku mani makuka nanki-ka pepe nubanpunpak. Mu Yile neki-ka marda-wa manganpunart wurran kardu nhini-yu. Nukunu-ka mampunkarart wakal nukunu-nu-wa nhini-yu. I nukunu-ka kardu ngala warda banpunpak nhini-yu. I kardu-ka murrinh pumamnabath pumpan-yu i parrarntiwak pumpan da mange ngarra nukunu wangu-yu i nhini-ka bere matha wangu parnibirnunu ngarra nukunu da

nakurlnu-yu. Nhini-wa murrinh thathpi Yile neki mam-yu kardu ngarra marda pumanganart pumpan nukunu-yu. Mu kardu pana ngarra ku mani ngala panthin pumpan-ka kardu nhini-wa pumamnarrarithuk parnam-yu i nhini-wa da tetemanthay warda pubannarrapak pumpan-yu. I kardu nhini da ngatha pumpannanmetkut-yu i pubannannurdurdi ngarra murrinh court i ku pule ngala ngala pangu da pirangannan-thenhthenh warda pumpan-yu. I kardu nhini wunku ku mani ngala panthin pumpan-ka da tetemanthay pubannarrapak pumpan-yu. ⁷ I ngana deyida kardu nhini-ka murrinh thathpi pumarnarrithak panam Pule ngala nekineme Jesus-yu.

⁸ Bere da murntak warra-ka kardu ngalantharr pana Moses danirilildha wurrini murrinh law ngarra Yile neki nukunu. I kanhi-wa murrinh law ngala thathpirr-yu i kumparra-yu. Nga. Nginipunh nhinhi mani ngatha marda nemnurt thurran-ya i nemnurnarna thurran-ya, nhini nhinhi-ka marda nanartnu thurru i nannarna-deyida-nu thurru kardu wurnangat-yu. Nhini-wa mange Yile neki nukunu-yu i nhini-wa murrinh yuthpan numayitnu nuru-yu.

⁹ Mu kardu ngamere ngatha ngala nubunpaknu nuru-ka i kardu ngamere deyida nubunpaknu nuru kunungingki-ya kardu nginipunh pana mani kaligu patha i ku mani ngala wanku ngala nubunpak, i kardu pana mani kaligu murntak i mani mananhthi-ka kunungingki nubunpak, mange nginipunh nhini manika mange wiye-wa nhini-yu. Mu mere ngatha

pana kaligu patha damangkardu i ku mani ngala wanku mange nginipunh nhini mani, wurdawa nhini-yu. I nhini-ka nanki-ka mere numayit thathpirr nuru murrinh law ngala nhini Yile neki nukunu-yu mu numungamparl warda nhini-yu.

¹⁰ Nga. Kardu ngatha murrinh law numi Yile neki nukunu numuparlnu-ka nhini-ka nginipunh law terert warda ngatha deyida mani numungantharrath nhini-yu. ¹¹ Mange nginipunh kanhi mani-ya law perrkenku nga. Law numi-ka nugarn palngun-ka mere pumenuithuk purru da mange wiye-yu. I numi-ka mere puynuthuk purru i thu purdinurinumi-umi purru.

Bere nanki-ka murrinh law kumparra ngatha numamyit numpan-ya i mere mange wiye numarra ngarra palngun-yu. Mu murrinh law numi ngatha numuparlnu-ka i kardu nunmat nudduntinumi nhini-ka mange wiye da ngatha namam nhini-yu. ¹² Mu bere matha wangu murrinh patha yuthpan da matha nururrakutkutnu ngarra kardu i mange patha da matha numarranu nuru, nhini-wa mange Yile neki nukunu-yu. I nhini nanki-ka mere warda numabath nuru da mange wiye ngarra nanki-yu. Yile neki da matha Pule ngala thathpirr dinnhengime-yu i nhini da matha nukunu marda mangannhertngime dim da mange kardu tarangka purrunungime-yu. I da nakurl-wa-nu nukunu-ka pankararanu kardu mange ngarra nukunu parrarntiwak pumpan-ya i kardu pana mange ngarra nukunu wangu mere kariwak kuru-ya.

¹³ Mu nhini nanki-ka mange patha da matha

numarranu nuru i numanmanpinu nuru karduyu nhini-wa mange ngarra Yile neki nukunu-yu i nhini nukunu-ka le warda pinarranu nhini-yu. Mu mere ngatha mange patha numarranu nuru i mere numanmanpinu nuru-ka nhini nukunu-ka mange nginipunh nhini deyida mani manarranu Yile neki-yu. Mange ngarra nukunu-ka yuthpan da matha nhini-yu the numabathnu nhini-yu.

*Murrinh Thathpi Yile Neki Numanabathnu
Nuru i Mange Patha Numarranu Ngarra Kardu*

¹⁴ Nga. Darrikardu ngay, nubingayepup deyida kathu. Kardu ngatha kama murrinh kanhi, “Ngay-ka murrinh thathpi Yile neki nukunu mammabath ngurran.” Mu nukunu kardu nhini-ka mange mere patha kururra ngarra karduyu i mere manmanpi kurru, nhini nukunu-ka mere thathpirr manabath kurru murrinh thathpi ngarra Yile neki-yu i nhini-ka mere kimardawith nukun da ngarra Yile neki wangu-yu. ¹⁵ Nga. Murrinh nginipunh kanhi mani-ya kardu pana ngarra Yile neki nukunu-ya nanhthi kaligu mananhthi kama panthin parnam i mi dhepdhep kama mami parnam. ¹⁶ I nhini nanki-ka murrinh numarranu, “Yu, mampa-ya, nuru warda da ngarra nanki i le warda narni i nanhthi kaligu i mi dhepdhep narnikutnu.” Wurda, nhini-ka mange mere Yile neki nukunu nhini-yu. Nanki-ka mere narraramuttha nanhthi-yu i mi, mu murrinh da matha numerradha-ya.

¹⁷ Nanki ngatha murrinh kanhi namam numpan, “Ngay-ka murrinh thathpi Yile neki nukunu mammabath ngurran.” Mu nhini

nanki-ka kardu mere numanmanpi nuru kardu ngamere, nhini-ka mere murrinh numanabath murrinh thathpi Yile neki nukunu-yu.

18 Nga. Kardu mani ngatha murrinh kanhi kama, “Ngay-ka murrinh thathpi Yile neki mammabath ngurran.” Mu kardu numi deyida kama, “Ngay-ka da mange patha da matha kardu mampunmanpi ngurran.” Mu nga. Kanhi-ka murrinh thathpirr manarranu. Nanki ngatha mere mange patha nururra ngarra kardu nhini ngay-ka ngarra-re the mabathnu murrinh ngarra thathpi Yile neki nukunu numamnabath numpan-yu? Mu nga. Ngay nubangimangkardu da mange patha ngamam ngurran i nhini nanki-ka the-wa numammath ngay-ka murrinh thathpi Yile neki thathpirr mammabath ngurran nhini-yu, nawa.

19 I nanki-ka the mana nanthin-ya Yile neki-ka numi da matha kanam i bere thathpirr nhini-yu. Mu ku karrath terert warda ngatha-ka the deyida panthin nhini-yu i perremmanham parnam i parnawerrerrerr. Mu ku-ka mere murrinh kumanabath kuru murrinh thathpi ngarra Yile neki nukunu-yu, wurda da matha.

20 Nga. Kardu nangkal ngatha murrinh kanhi mani mam wurran-ka, “Ngay-ka murrinh ngarra Yile neki mammabath ngurran.” Mu nukunu kardu nhini-ka mere mange patha kururra i mere manmanpi kurru ngarra kardu-yu nukunu nhini-ka kardu demnukthuk-wa i kanamkawarrang kanam nhini-yu.

Nga. Nubingayepup murrinh perrkenku kanhi-yu i the warda numabathnu nhini-yu.

21-22 Kardu ngalantharr murntak nekingime Abraham nganaka, nukunu-ka murrinh thathpirr menabaththa wurrini murrinh ngarra Yile neki-yu i wurdininayemitta thathpirr wurrini. I bere Yile neki kathu-ka kardu wurdanthap i mamna, “Thipupnu pana wakal nhinhi-yu Isaac ngarra palyirr i thawarl thu nayp-te i thurdurinuminu. Nhini-re-wa mange-yu wakal nhinhi thurdungangkarlnu-yu.” Bere ngarra Yile neki-re bamkardu Abraham murrinh menabaththa mana i dewarldha mana-wa, nhini-ka banmadhap warda nukunu-yu. Bere nukunu Abraham-ka murrinh bere matha wangu menabaththa wurrini Yile neki i nhini-ka mange yuthpan da matha nhini-yu. I nhini Yile neki-ka le warda kardinadha ngarra Abraham-yu i mam, “Nukunu-ka kardu patha nimin-ya Abraham-yu i murrinh ngarra ngay mamngabath thathpirr wurran.” Mam Yile neki kathu-yu. Munga. Nanki ngatha murrinh kanhi mani namam numpan, “Ngay-ka murrinh thathpi Yile neki mammabath ngurran.” Nhini nanki-ka mange niyemanu nuru Yile neki murrinh ngarra mamnarra-yu. Da mange nginipunh Abraham mani mange thathpirr mam murrinh ngarra Yile neki mamna-ya. Nhini-wa nanki-ka the numabathnu-yu.

23 Bere murrinh nhini nukunu kardu ngalantharr nan Moses darntilil da murntak warra-ya murrinh ngarra Yile neki i murrinh-ka murrinh da thathpirr nhini-yu. Murrinh-ka kanhi-wa nukunu darntilil-yu, “Nukunu Abraham-ka murrinh thathpirr menabaththa wurrini murrinh

ngarra Yile neki-yu i wurdininayemittha wurrini i ngarra murrinh menadha wurrini-ka mange-ka medha da thathpirr wurrini nhini-yu. I nukunu-ka kardu patha da thathpirr nhini-yu.” I nhini thangunu weyida nukunu Abraham-ka pulangay nukunu Yile neki-wa pumenadha punni-yu.

²⁴ Nhini-wa nanki the numabathnu-yu. Kardu pana murrinh ngarra mammabath wurran Yile neki i mange patha mampirra i mampunpmanpi wurran ngarra kardu-yu, nhini Yile neki-ka mananu warda, “Nukunu-ka kardu patha-wa thathpirr pangu-yu i marda pekpek wurranna ngarra ngay-yu.” Mu kardu ngatha murrinh mam wurran, “Ngay-ka murrinh thathpi ngarra Yile neki mammabath ngurran.” Mu nukunu kardu nhini-ka mere mange patha kururra ngarra kardu i mere manmanpi kurru, nhini-ka Yile neki-ka mananu warda, “Nukunu-ka kardu mere patha thathpirr pangu-yu i mere marda pekpek kurrunga ngarra ngay-yu.”

²⁵ I kanhi deyida murrinh numi-yu. Murrinh kardu palngun murntak Rahab nganaka. Nigunu-ka kardu wiye kardidha. Mu nigunu-ka kardu nugarn perrkenku mampunkuyibirnunintha kardu ngarra Yile neki nukunu. Nigunu-ka wurdanpunkungathnintha kardu murlakpun nukun. I nhini thangunu-ka wurdanpunkuthuknintha mayern numi deyida-re i nhini-ka pumampunkumakat-wardanintha nhini-yu kardu ngarra murlakpun nhini-yu. I nigunu-ka mange patha warda mampirrunintha i mampunkumanpinintha kardu nugarn perrkenku nhini-yu. I nhini-

ka Yile neki-ka le warda kardingedha ngarra nigunu Rahab-yu. I mam, “Nigunu-ka kardu patha nimin-ya Rahab-yu i marda pekpek wurrangga ngarra ngay-yu.”

²⁶ Bere kardu nangkal ngatha murrinh kanhi mani mam wurran-ya, “Ngay-ka murrinh ngarra Yile neki mamnabath ngurran.” Mu nukunu kardu nhini-ka mere mange patha kururra i mere manmanpi kurru ngarra kardu-yu, nhini nukunu-ka kardu nginipunh yibimpup deyida mani, kardu kanamkawarrang-wa nhini-yu. Mu da thathpurr-ka mange patha da matha nururra ngarra kardu-yu i numanmanpinu nuru.

3

Murrinh Nanhthi Thathpi

¹ Nga. Kardu darrikardu ngay nubingayepup deyida kathu. Nanki-ka kardu ngamere da matha marda numanartnu nuru kardu nuddun-thethithnu nuru. Nga. Yile neki-ka dirrangpunka wurran kardu wurnangat warda ngatha, mu nekineme ngarra kardu thurdan-punkuyethithneme thurran murrinh ngarra Yile neki-ka nhini nukunu-ka manta da matha dirranganhingkaneme wurran.

² Bere nekineme-ka mere thathpurr pari-wakneme purru mange ngarra Yile neki-yu da bere matha wangu-yu. Mu da numi ngathayida-re da mange thampinherrarr thurran nhini-ka mere thathpurr pubeyengkarnirn nhini-yu ngarra murrinh-te thurdampirrayithneme thurran-yu. Mu kardu nangkal ngatha murrinh thathpurr kurduyith kurru da bere

matha wangu nhini nukunu-ka kardu thathpirr-wa nhini-yu. I thathpi ngarra nukunu mamyit wurran-ka nhini nukunu-ka memnuvit deyida wurran nginipunh ngarra nukunu-yu. I kardu nangkal ngatha thathpi nukunu mamyit wurran-ka nhini nukunu-ka kardu-wa thathpirr nhini-yu.

³ Nga. The mana nanthin nawa ku nintu-yu. Nanhthi bridle bit nganaka thubanthawirdi ngarra ku thathpi nintu. I thunganthawirurr nganaka i thurdanthawirduy ku nintu-yu kanhi wangu, pangu wangu ngarra neki marda thumanganart-yu. I ku nintu-ka thumamyit thurran nanhthi bridle bit da mathare ngarra thathpi nukunu-yu. ⁴ I ngana deyida tharntu ngala the mana nanthin nawa wunku nanhthi minthil. Wirrirr ngala panterda wurran, mu ku pule ngala ngarra nanhthi tharntu ngala-ka marlurluy wurran pangu kathu pirrim tiduk nanhthi nan-ya rudder. Nukunu-ka tharntu marlurluy wurran kanhi-re i kanhi-re ngarra marda manganart-yu nanhthi nan-te rudder. ⁵ Nanhthi bridle bit i nanhthi rudder-ka nanhthi kunungingki-wa nhini-yu. I nanhthi thathpi nekingime-ka kunungingki deyida nawa, mu murrinh-ka ngala weyida thanamngerren-yu.

Nga. Thungku matthith nganaka narilil thungku-ka kunungingki nawa? Mu naritut ngatha parnu larrin-ka thungku-ka bamlang-ka ngala warda ngatha nhini-yu i dempurl wurran da ngala da matha. ⁶ Murrinh thathpi neki-ka nginipunh thungku deyida mani mam wurran. Bamlang wurran pana-re-ya mur-

rhinh ngerren ngarra da wiye da mana man-hima. I nhini-ka da-ka wiye da matha nhini-yu kardu ngarra marra-re nubammat kathuya i kardu ngarra nuyuwuwup-da-nu mana. I ku karrath-ka ku pule ngala wurrannhengime ngarra thathpi-yu ngarra nekingime-re murrinh da wiye thurrankutkutngime-yu.

⁷ Nga. Bere kardu mani-ya ku mamm-punkathan wurran ku wurnangat warda ngatha ku murrirrbe-ya, ku willime, ku parlakmemnu, ku kanamkertkert-ya, ku ngurlmirl-ya, ku wurnangat warda ngatha mampunkathan-yu, nawa.

⁸ Mu mere nangkal ngadha mayit i mangkathan nanhthi thathpi-yu, wurda. Nanhthi thathpi-ka bere matha wangu wiye kanam i nanhthika walmamka-wa nginipunh ku pangkuy murlak wunku nanhthi yarrwarl mamparlparl wurran.

⁹ I nanhthi thathpi-re tharntiparl thanam ngarra Yile neki i thampunthelk thanam murrinh wiye ngarra kardu wunku nanhthi thathpi nhini da ngatha-re. Kardu pana ngarra Yile neki mampunpatha nginipunh nukunu deyida manika nhini-ka thampunthelk thanam nhini-yu i murrinh thumampunnarrithak thanam nhini-yu.

¹⁰ Yile neki tharntiparl thanam i kardu thampunthelk thanam i thumampunnarrithak thanam wunku nanhthi thathpi nhini da ngatha-re mu nhini-ka mange wiye-wa nhini-yu. Kardu darrikardu ngay, nhini-ka manangka mange-wa nhini-yu.

¹¹ Nga. Kura kamarl-ka mange mere nginipunh nhini mani kama kirra. Kura patha i kura lalingkin-ka mere kunguninthawuy

ngarra weyi numi thangunu kathu-yu, wurda.
¹² I nga numi-yu. Thay kumpampa nganaka. Thay kumpampa-ka mere karuy ngarra mi palathi ngananu-yu. I thay mangkamurr-ka mere karuy ngarra mi kumpampa wangu-yu, wurda. I da lalingkin ngala-ka nhini-ka kura lalingkin da matha nhini-yu i pangu-ka kura patha-ka makura-wa. I nga darrikardu. Da nginipunh nhini mani kurrankadhuk nhini-ya murrinh tiparlti i murrinh wiye-ka mere kunguninthawuy ngarra thathpi numi nhini thangunu-yu, wurda-wa nhini-yu.

Murrinh Da Mange Ngarra Yile Neki Nukunu

¹³ Bere kardu nangkal ngatha Yile neki thangunu mange ngarra nukunu damnamut i dampinchingkayith i kardu pelpith patha wurran-ka nhini nanki-ka nubangkardunu nuru kardu nhini-yu kardu wurdamnayemit wurran ngarra Yile neki. I nukunu nhini-ka mange patha da matha mampirra wurran ngarra kardu-yu i murrinh da matha thathpirr wurdampirrayith wurran. I nukunu-ka mere mengala kurru mu bere matha wangu darntiwak wurran mange ngarra Yile neki wangu-yu. Nukunu nhini kanthin wurran-ka pelpith patha da matha ngarra Yile neki thangunu-yu.

¹⁴ Mu nanki ngatha thathpirr niranganpunka numpan ngarra kardu i wertnumarnti numpan i numemnungala numpan-ya nhini-ka mange mere Yile neki nukunu thathpirr nhini-yu. I kardu ngatha murrinh numarra, “Kanhi-ka mange Yile neki nukunu thathpirr-wa.” Nhini

nanki-ka kardu narrampirrayirrarart numpan-wa nhini-yu. ¹⁵ Mu nanki ngatha niyemanu nuru nginipunh kanhi mani-ya ningkeningke-ya wertnumarnti i numemnungala numpan-ya nhini nanki-ka mere pelpith patha thathpirr numabath nuru nhini-yu. I Yile neki-ka mere denanpinhingkayiththa mange ngarra nukunu-yu. Mu nhini nanki-ka mange ngarra nanki da matha namam numpan nhini-yu i ngana deyida narrarntiwak numpan mange ngarra ku karrath nukunu wangu-yu.

¹⁶ Bere kardu ngatha panganpunke pumpan ngarra kardu i wertnumarnti pumpan i pumem-nungala pumpan nhini kardu-ka parrampunk-abirr pumpan nhini-yu i thu kuy da matha i mange wiye da matha numi numi pankarlparl pumampirra pumpan nhini-yu. ¹⁷ Mu ngarra Yile neki-re kardu dampinchingkayith ngarra mange nukunu wangu ngarra kardu-ya, nhini-ka mange nginipunh kanhi mani-wa nhini-yu. Marra-re-ka kardu nhini-ka kardu patha da matha i mange wiye-ka mere mabath kurru, i nhini nukunu-ka kardu pulangay da matha wurranpirra ngarra kardu-yu. I nukunu kardu murlmurlngka wurran i bimpirrayewup wurran murrinh ngarra kardu ngamere i mange patha da matha mampirra wurran ngarra kardu i mampunmanpi wurran. I nukunu-ka mere bun-pak kardu ngamere ngala i kardu ngamere kunningki, mu wurdanpunpearl warda ngatha. I mange ngarra mam wurran i murrinh ngarra thathpi mam wurran-ka da thathpirr nhini-yu. Nukunu-ka kardu pelpith patha wurran Yile neki

thangunu-yu i dampinchingkayith mange ngarra nukunu-yu. I nukunu nhini-ka kardu thathpirr-wa.

¹⁸ I nukunu-re kardu nhini ngarra thu kuy banpunthap-ka nhini kardu-ka patha marda ngala da matha pekpek pirrimkaneme nhini-yu.

4

Numenukunungingki i Nuddunayemit Nuru Ngarra Yile Neki

¹⁻² Nga. Thangku-nu bere matha wangu nerramkabirr narnam-yu i thu nuyenthuk numpan mange nanki ngatha-yu? Nga, da-ka kanhi thangunu-wa, nanki marda numanganart-ka nanhthi terert nawa? Mu nanki-ka nanhthi-ka mere numart-wa nhini thangunu weyida nanki nerremkabirr numpan-yu i thu nuyenthuk numpan-yu. I kardu nimnumawu numpan nanhthi purrkpurrk nhini-nu-yu. I nanhthi nhini mere ngatha nurunumatkut-ka nhini nanki-ka kardu warda nuyemnuthuk numpan nhini-yu i nuddamnurinuminumi warda nhini nanhthi narnamnumatkut warda nhini-yu. Mu nanhthi purrkpurrk nhini ngarra marda numanganart numpan-ka nanki-ka mere numabath nuru nhini mere weyida nadharrpu nuru ngarra Yile neki-yu.

³ Nanki narrantharrpu numpan Yile neki-ka nanhthi ngarra marda numanganart numpan nanki da matha-nu. Kardu nanhthi-nanka da matha numpan nhini-yu, nhini Yile neki-ka mere ngarra kanarramut nanhthi nhini-yu.

Nga. Da-ka mange mere patha nhini-yu nanthhi purrkpurrk ngarra nanki da matha marda numanganart numpan i narnamkut numpan-yu.

⁴ Mu nanki-ka kardu wiye da matha narnam. Nanki-ka kardu nginipunh palngun deyida mani kanampart ngarra nangkun nigunu-ya i ngarra kardu nugarn numi wardarra kanamnginthia. Mange nginipunh nhini deyida mani nanki-ka narnampart Yile neki-yu i narrampunlerr kardu ngarra wiyenpun-yu kardu ngarra mere marda kumart kuru Yile neki-yu, i nhini nanki-ka mere ngarra warda numapulangay ngarra Yile neki-yu.

⁵ Nanki-ka the-wa numammath murrinh thathpi ngarra Yile neki yibim-yu. Nga, nukunu mam-ka, “Ngepan ngay-ka bannannginirdi wardarra i nhini ngay-ka marda da matha mangannanart ngurran nanki-yu. I nanki ngatha narningipartnu-ka nhini ngay-ka mere warda le ngurrunarranu nhini-yu,” mam Yile neki kathu-yu. I murrinh nukunu-ka murrinh da thathpirr nhini-yu. ⁶ I nhini nukunu-ka puy da matha wangu manhimanpinungime purru marda thathpirr pumartnungime purru. I kanhi numi-yu murrinh thathpi Yile neki yibim-yu, “Yile neki-ka mere le kurruna i mere mamanpi kurru kardu pana ngarra memnungala wurran-yu i mere kurdunayemit kurru-yu. Mu kardu pana ngarra memnukunungingki wurran-ka i wurdamnayemit wurran-ka nhini-ka Yile neki-ka le wurranna kardu nhini-yu i mammanpi wurran.” ⁷ Nhini-ka Yile neki nubupak Pule ngala thathpirr pinarranu i nuddunayemitu

nuru. I bere matha wangu niranat thathpirr ngarra ku karrath-yu i murrinh ngarra thathpi nukunu-ka mere nubinayewup nuru i nhini nukunu-ka kununanmawinhat warda nhini-yu.

8 Mu marda thathpirr numart nuru ngarra Yile neki-yu i nurunangerrennu i murrinh thathpirr numanabathnu nuru, nhini nukunu-ka purrunarrangerrennu warda nhini-yu i pulangay purrunarranu i bere matha wangu paninu ngarra nanki-yu. I nanki ngarra da mange wiye numammath numpan-ka narnipart warda mange kurran nhini-yu. I mere warda nenuyirrarart nuru mange nginipunh Yile neki nukunu nariwak nuru-yu, mu mange thathpirr nariwaknu nuru mange ngarra nukunu wangu-yu.

9 Mu kardu thathpirr warda pananmardathinnu purru i narnikarrknu da ngarra mange wiye pana-nu numammath numpan-yu. I kampa-ka numadhap warda i le-ka numadhap deyida, mu nubeyengkarnirn nuru ngarra mange wiye pana da matha ngarra numammath numpan. I nhini nanki-ka pananmardathinnu warda thathpirr i watmam warda nurunu nhini-yu. **10** Jesus-ka Pule ngala thathpirr-wa dim nhini-yu. I nhini nanki-ka nubuynupak kunungingki da matha nuruna ngarra nukunu wangu-yu i nuddunayemitnu nuru. I nhini nukunu-ka bunanpaknu kardu nginipunh ngala deyida mani i mananmanpinu warda purru i pulangay nukunu warda purrunarranu nhini-yu.

Yile Neki Da Matha Pule Ngala Dinnhengime

11-12 Nga. Kardu darrikardu ngay. Nankika the-wa numabathnu murrinh kanhi-yu. Nanki-ka da mange ngarra Yile neki narrarn-tiwak numpan, nhini-ka mere nukun murrinh numenurdarrithak nuru i murrinh numenuwiyewiyenu nuru. Mu Nga. Yile neki da matha Pule ngala thathpirr dinnhengime-yu. I nukunu da matha murrinh ngarra law nukunu dammut-yu. I nukunu da matha murrinh kanhi mam wurran-yu, “Kardu pana-ka mange ngarra ngay wangu damngiriwak wurran. I kardu pangu-ka mange ngarra ngay wangu mere kangiriwak kurru.” Nukunu da matha murrinh nginipunh nhini mani kama kurru-yu, mu neki-ka wurda-wa nhini-yu. Mu neki ngatha murrinh nginipunh nhini mani pama purru-ka nhini-ka wurlk ngarra nukunu mani warda thamam thurran nhini-yu. Neki-ka murrinh law pumeyebiye da matha pumabath purru-yu, mu mere pirranka purru kardu ngarra ngamere-yu murrinh law ngatha kariwak kurru kardu nhini-yu.

I nga, murrinh numi-yu. Yile neki da matha murrinh kanhi mana deyida wanku kama-yu ngarra kardu, “Kardu pana-ka ngay-ka mayibirnu-wa nhini-ka murrinh ngarra ngay mamngabath wurran. I kardu pangu deyida ngay-ka ngurdungkarelnu ngarra thungku ngala wangu, nhini-ka murrinh ngarra ngay thangunu mere mangabath kurru.” Nukunu Yile neki da matha murrinh nginipunh nhini mani kama kurru-yu, mu neki-ka wurda-wa nhini-yu.

Mange Niyemanu Nuru Mange Ngarra Yile

Neki Purdinankanu

¹³ Nga. Bere nubingayepup deyida kathu. Nanki kardu ngamere-ka murrinh kanhi mani namam numpan-ya, “Marra kanhi kama-ya i thipinhire kama-ya purrunungime da pangu-nu i pinungime da thangku numi. I wurlk ngala pamanungime pani i ku mani ngala panikutkutnungime.” Murrinh nginipunh nhini mani namam numpan-yu kardu ngamere-yu.

¹⁴ Mu nanki thathpirr-ka mere the-wa numabath da thipinhire-yu da ngarra kama kama-ya. Nanki-ka mere ngadha the numabath da minthire nuruwwupnu-yu. Nga. Nanhthi thapak nganaka. Nanhthi-ka pangarntuy i mere pirdith dimyerrarr mananhthi warda nhini-yu. Mange nginipunh nhini mani-ka nanki-ka kardu birnu-wa narnam, mu da mere pirdith nanki-ka nuruwwupnu-wa.

¹⁵ Mu murrinh-ka nginipunh kanhi mani-wa niyema nuru-yu, “Nginipunh nhini mani Yile neki marda mangertnu purdingingkanu nhini-ka ngay-ka kardu birnu da ngatha ngurrunu i da nhini wangu ngununu-yu i nganinu pangu da matha.” Murrinh-ka nginipunh nhini mani-wa niyemanu nuru-yu. ¹⁶ Mu nanki-ka kardu thap-thap ngala-wa numpan. I murrinh ngala narnamngerren murrinh ngarra da ngarra wangu nurunu i ngarra kardu nanki mange niyemanu nuru, i murrinh nginipunh nhini mani narnamngerren-yu. I nhini-ka wiye-wa nhini-yu. Mu nanki thathpirr-ka kardu nuyenthecum-wa Yile neki-yu.

¹⁷ Bere kardu nangkal ngatha the mammath

wurran da mange yuthpan da mange ngarra
 Yile neki nukunu wangu-ya, i kardu-ka mere
 kariwak kurru mange yuthpan nhini-yu, nhini-
 ka da mange wiye warda mam kardu nhini-yu.

5

Murrinh Ngarra Kardu Nanhthi Terert-nu Pan-thin Pumpan

¹⁻⁴ Bere nga. Nanki kardu wanku nanhthi terert nanthin numpan-ka nubingayepup kathu. Nanki-ka mi dhepdhep terert i nanhthi kaligu terert i ku mani ngala nanthin numpan. Nanki-ka nubemmardarr numpan nanhthi purrkpurrk terert i ku mani ngala nhini-yu, i kardu nanki-ka kardu wertnumarnti-wa.

Nga. Kardu peneme pana nganaka ngarra mi dhepdhep nanki pubenarrumerartaldhaneme punne ngarra mi kadin, nanki-ka, ku mani kunungingki da matha narrampirramut-yu ku numempirrumardum-wardarra-neme. I peneme nhini-ka parramkarithi-warda-neme ku mani kunungingki nhini-nu-yu. I Yile neki Pule ngala-ya the kanthinpunkuneme kardu parramkarithinememe pangu-yu. I nukunu-ka the deyida kanthin nanki-ka ku mani ngala mere nerrarrumutmutthaneme nuyi i ku-ka numempirrumardum-wa-neme i ku mani nanki da matha nukun nhini-yu. Yile neki-ka the wardarra kanthin mange wiye pana thangunu-yu i nhini kardu nanki-ka pananmardathin-wa-nu i narnikarrknu da mange wiye pana thangunu numerradha nunni-yu nhini nukunu-ka purdunankarel-da-nu matha ngarra nukunu

thangunu kathu-yu. Mu ku mani ngala pana i nanhthi terert pana ngarra nubemmardarr numpan-ka nhini-ka pawurdupnu warda nhini-yu i nanhthi kaligu terert pana ngarra nubemmardarr numpan-ka nhini-ka ku wungki warda pawurdupnu. I kardu terert the pumabathnu nanki-ka kardu wertnumarnti i kardu mardarr mardarr nhini nanki-ka nubemmardarr numpan i ku mani numempirramamnum narrnam. I nga. Nanki-ka nanhthi terert pana nubemmardarr narrnam-ka da nakurl-wa-nu, mu nanki-ka mere nukun narnibirnu da nakurlnu-yu. Nanki-ka nuruwuwupnu i pananpurdupnu nanhthi nginipunh purrkpurrk nanki deyida mani pawurdupnu-yu.

⁵ Nanki-ka mange murruwurlngka pekpek da matha numebaththa nunni-yu wunku ku mani ngala-ya i mi dhepdhep terert i nanhthi purrkpurrk terert. I mange nanki da matha nubemnuyengkarnirn numpan i mi dhepdhep terert numpanmurrk. I nanhthi purrkpurrk nubemmardarr numpan. Mu nanki kardu-ka Yile neki-ka bunantikerdek-wa-nu purru nhini-yu i purdunankartelnu purru nhini-yu. ⁶ I ngana deyida nanki-ka numampunmert kardu pana ngarra mere pumerithuktha parni i murrinh mange nanki ngatha numemnu, “Nga. Peneme kanhi-ka punkuthuk-warda-neme.” I nhini nanki-ka numpanpunmat nuddanpuntinumi warda nhini-yu. I nanki-ka kardu lurruh ngala-wa i nhini peneme-ka mere ngarra kananpinhimardaparl, mu nanki nhini-ka nuddanpuntinumi da matha nhini-yu.

Kardu Watmam Thanthanka Nurunu

⁷⁻⁸ Bere nga. Kardu darrikardu ngay nub-ingayepup deyida kathu ngadha. Kardu-ka da mange wiye pumamnarra pumpan, mu nankika bere ngatha nuyunamardamardanu watmam ngarra nukunu da mana Pule Jesus kathu purdiwurlnu. Nga. Kardu nginipunh ku gardener mani nganaka. Nukunu-ka mi kamarl bangammirrbirr wurran i dimmardamarda watmam kura yelyel-nu. I nhini thangunu-ka mi-ka pangarntuy i kuguk da ngatha nukunu-yu watmam dimmardamarda mi dhepdhep-nu paruynu. I nginipunh nhini deyida mani ku gardener dimmardamarda watmam mi dhepdhep patha pangu-nu paruynu, nhini nanki-ka bere ngatha nuyunamardamardanu watmam ngarra nukunu da mana Pule Jesus kathu purdiwurlnu. I nenuwirnte thathpirr mange nanki nhini-ka da-ka manta warda ngarra nukunu Pule Jesus purdiwurl-deyida-nu kathu-yu.

⁹ Mu nga. Kardu darrikardu ngay. Mere nukun murriinh nengkabirr mange nanki ngatha-yu i nhini-ka Yile neki-ka mere warda kama nukun, “Nanki-ka mere nangiriwak nuru da mange ngarra ngay wangu-yu.” Mu nanki-ka bere matha wangu nariwak nuru mange ngarra Yile neki wangu-yu, nhini-ka Pule Jesus-ka purrunu kathu manta warda i mananyerryerrnu pi kardu patha i kardu wiye-yu.

¹⁰ I nga. Kardu darrikardu ngay. The mana nanthin-ya kardu ngalantharr pangu nganaka ngarra murriinh thathpi Yile neki puddanar-rayiththa punni ku prophet-ya. Yu kardu nhini-

ya kardu-ka da mange wiye pumerradha punni, mu kardu peneme nhini ku prophet-ka kardu thanthanka watmam da matha punnedhaneme-yu. I nginipunh nhini deyida mani nanki-ka kardu thanthanka watmam deyida nurunu ngarra kardu-re da mange wiye purunarranu-yu. ¹¹ I ngana deyida nekineme-ka the warda thumammathneme kardu ngalantharr nhini ku prophet-ka le da matha punnidha. Kardu kathu-ka da mange wiye pumerradhaneme punne mu peneme nhini-ka murrinh ngarra Yile neki da matha pumeyitthaneme punne i puddinnayemitthaneme punne i watmam da matha punnedhaneme i nhini peneme-ka le da matha pardedhaneme.

I ngana deyida kardu ngalantharr murntak pana nganaka nan Job, ku karrath-ka merul-luldha kardi i da wiye thathpirr menadha kardi. Mu nukunu Job-ka bere matha wangu wurdanayemittha wurrini ngarra Yile neki i watmam thanthanka da matha kardidha. I nhini Yile neki-ka mange patha da matha menadha wurrini ngarra nukunu nan Job-yu i nanhthi purrkpurrk terert nimin-ya daninamutmuttha wurrini. Mange nginipunh nhini mani-ya nhini nanki-ka nuddunayemit nuru ngarra Jesus i watmam thanthanka da matha nurunu i nhini nukunu Kangkarlmawu-ka kardu pekpek da matha purrunarranu i mange patha manarranu purru.

¹² Bere kardu darrikardu ngay nubingayepup deyida kathu murrinh ngala kanhi-yu. Mere nukun niyema murrinh kanhi-yu, “Kangkarl-

mawu thathpirr”, i murrinh nginipunh nhini mani-ya. Nhini-ka wiye-wa nhini-yu i nhini Yile neki-ka manarranu warda murrinh kanhiyu, “Nanki-ka mere thathpirr nangiriwak nuru da mange ngarra ngay wangu-yu.” Mu murrinh thathpi kanhi da matha niyemanu, “Yu”. Nhini-ka murrinh-ka “Yu” da matha nhini-yu. I murrinh thathpi kanhi da matha niyemanu, “Wurda”. Nhini-ka murrinh-ka “Wurda” da matha nhini-yu. I nhini da matha murrinh-yu.

Murrinh Prayer Nurunangerrennu Ngarra Yile Neki

¹³ Bere nanki kardu ngamere-ka kardu damnanpethin kama kanam-ya i da tetemanthay kama nubangarnurt numpan i nhini-ka nadharrpu-wa Yile neki kardu mananmanpinuyu. I kardu ngamere kama-ya le patha narnam-ya i nhini-ka narninarel nanhthi thamarl tiparltire ngarra Yile neki wangu-yu. ¹⁴⁻¹⁵ I kardu ngamere kama-ya kardu matharr narnam, nhini-ka nirrarrawaynu kardu nugarn pana ngarra Yile neki thathpirr parrarntiwak pumpan. I kardu nugarn nhini-ka purunarranu ngarra nanki da i nanhthi oil mirrithin pumananparlaknu i Yile neki panarradharrpunu kardu patha mananpathanu i ngarra murrinh Jesus wangu pumardarrinenu. I kardu matharr-nanngini-ka Yile neki-ka patha warda mananpathanu i kardu patha warda nurunu nhini kardu peneme nhini-ka da pana weyida murrinh thathpirr pumamnabathneme ngarra Yile neki kardu patha mananpathanu-yu ngarra murrinh-te parramkadharrpuneme-yu. I da mange wiye

ngatha numammath numpan-ka nhini Yile neki-ka mananmayerrarrnu warda nhini-yu.

¹⁶ I bere nanki-ka nuddunumayithnu nuru mange da ngarra nanki thangunu da mange wiye nanthin numpan-yu. I Yile neki warda nadharrpunu da ngarra mange wiye ngarra da mange nanki-nu ngatha-yu i nhini nukunu-ka mananmayerrarrnu warda i kardu tarangka-nanngini warda nurunu nhini-yu. Kardu nangkal ngatha thathpirr mange ngarra Yile neki pariwaknu purru i pardunayemitu purru kardu nhini-re ngarra Yile neki padharrpunu purru-ka nhini Yile neki-ka mange da lurruh ngala mananu purru nukunu kardu nhini-nu-yu.

¹⁷ Da mange nginipunh lurruh ngala mamma kardu ngalantharr nan-nu Elijah ngarra nukunu-re dantharrpu Yile neki-yu. Nukunu Elijah-ka kardu da matha nginipunh nekingime deyida mani i wurdananayemitta wurrini ngarra Yile neki. Bere nukunu Elijah-ka Yile neki dantharrpu kura yelyel-wa-nu madhapnu. I Yile neki-ka manthap warda kura yelyel-yu i mere wurdithuktha nhini-yu ngarra nukunu-re Elijah dantharrpu-yu. I kura-ka mere kaniyelyeldha da pirdithme da thangku perrkenkuneme i kanganu-wa ngatha. ¹⁸ I bere da nakurl-te nukunu-ka Yile neki deyida dantharrpu kura yelyel deyida-nu purruyelyelnu. I Yile neki-ka damnamut i wurdannathuk warda kura yelyel-yu i wurriniyelyeldha warda nhini-yu. I nanhthi parnu i mi dhepdhep-ka pangarntuy deyida nhini-yu.

19 Bere nga. Kardu darrikardu ngay. Kardu ngatha kanipart da mange patha ngarra Yile neki wangu i kurdinungkarelnintha, nhini nanki-ka nuddunayithnu nuru kardu nhini-yu i nhini nukunu-ka purdunawurlnu warda ngarra Yile neki-yu i mange ngarra nukunu pariwak-deyidana purru.

20 Nga. The numabathnu kanhi-yu. Kardu nangkal ngatha purdunayithnu purru ngarra kardu nhini kardu purdunangkarlnu ngarra Yile neki deyida-ya i nhini nukunu-ka mange patha da matha mamna i mammanpi-wa kardu nhini-yu. I Yile neki-ka pirramaputhnu warda mange wiye terert pana kanthin wurran i mayibirnunu ngarra thungku ngala wangu.

**Murrinpatha Bible
The Holy Bible in the Murrinpatha language of
Australia**

copyright © 2018 Bible Society Australia

Language: Murrinpatha (Murrinh-Patha)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-10-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

2ee86d17-708e-5782-bf6d-258714901628